

Wybór wykonawców w ramach projektu unijnego musi być w zgodzie z zasadą konkurencyjności

PYTANIE

Czy jednostka publiczna, która prowadzi projekt unijny, musi zawsze przeprowadzać postępowanie o zamówienie publiczne, aby wybrać wykonawcę do realizacji tej inwestycji? Na co w szczególności należy uważać podczas procedury przetargowej?

ODPOWIEDŹ

Wszyscy beneficjenci środków unijnych zobowiązani są do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w ramach projektu, w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców. Niemniej jednak warto pamiętać, że zasady dotyczące wydatkowania środków w ramach danego programu mogą nieznacznie się różnić oraz ewoluować. Dlatego przed przystąpieniem do wyłonienia wykonawcy konieczne jest przeanalizowanie obowiązujących zasad i dostosowanie się do nich.

WYJAŚNIENIE Perspektywa 2014–2020 stawia przed projektodawcami nie tylko nowe wyzwania w zakresie przygotowania projektów, ale nakłada także nowe obowiązki związane z ich realizacją. Dotyczy to m.in. procedur, które mają zastosowanie przy wyborze wykonawców z poszanowaniem zasady uczciwej konkurencji. Konkurencyjność stanowi jedną z kluczowych zasad obowiązujących na rynku europejskim. Tym samym nie dziwi fakt, że znalazła odzwierciedlenie w Krajowych wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014–2020 i w realizowanych projektach.

Wymagany przetarg

Analogicznie do poprzedniego okresu programowania beneficjenci realizujący projekty współfinansowane ze środków unijnych planując zakup dostaw i usług w ramach projektu, zobligowani są do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Musi to nastąpić w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji i równe traktowanie wykonawców. Oznacza to, że wszyscy wykonawcy mają taki sam dostęp do

informacji dotyczących danego zamówienia publicznego i żaden nie jest uprzywilejowany względem drugiego, a postępowanie przeprowadzone jest w sposób transparentny.

W zależności od projektu oraz osobowości prawnej beneficjenta jest on zobowiązany do stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych lub ponoszenia wydatków zgodnie z zasadą konkurencyjności, która wprowadza tryb znacznie bardziej uproszczony, niż przewidziany w ustawie.

Zasada konkurencyjności

Stosowanie ustawy Pzp dotyczy podmiotów zobligowanych do jej stosowania, tj. wymienionych w art. 3 ustawy. Podmioty zwolnione z obowiązku stosowania ustawy Pzp, a realizujące zamówienia przekraczające kwotę 20.000 zł netto, podobnie jak dotychczas, będą stosować zasadę konkurencyjności. W pewnych ściśle określonych sytuacjach, wymienionych poniżej, możliwe jest odstępstwo od stosowania wspomnianej zasady, tj.:

a) istnieje możliwość udzielenia zamówienia publicznego na dostawy na szczególnie korzystnych warunkach w związku z likwidacją działalności innego podmiotu, postępowaniem egzekucyjnym albo upadłościowym,

- b) zamówienie publiczne na dostawę jest dokonywane na giełdzie towarowej w rozumieniu przepisów o giełdach towarowych, w tym na giełdzie towarowej innych państw członkowskich EOG,
- c) zamówienie publiczne jest udzielane przez placówkę zagraniczną w rozumieniu przepisów o służbie zagranicznej, a jego wartość jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp, tzw. progi unijne,
- d) zamówienie publiczne jest udzielane na potrzeby własne jednostki wojskowej w rozumieniu przepisów o zasadach lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej.

Naczelne zasady

W pozostałych przypadkach, stosując zasady uczciwej konkurencji, należy pamiętać o przestrzeganiu kilku kluczowych reguł:

1. Nie należy dokonywać dzielenia zamówienia w celu sztucznego zniżenia jego wartości szacunkowej, w szczególności gdy mamy do czynienia z:
 - usługami, dostawami oraz robotami budowlanymi, tożsamymi rodzajowo lub funkcjonalnie,
 - udzieleniem/realizacją zamówienia publicznego w tym samym czasie,
 - wykonaniem zamówienia publicznego przez jednego wykonawcę.
2. Można wysłać zapytanie ofertowe do co najmniej trzech potencjalnych wykonawców, jeżeli na rynku istnieje trzech potencjalnych wykonawców danego zamówienia publicznego, oraz upublicznić to zapytanie co najmniej na stronie internetowej beneficjenta, jeśli ma taką stronę. Zapytanie ofertowe powinno zostać upublicznione, tzn. zamieszczone na stronie internetowej. Zapytanie powinno spełniać następujące kryteria:

- opis przedmiotu zamówienia nie powinien odnosić się do określonego wyrobu lub źródła bądź znaków towarowych, patentów, rodzajów lub specyficznego pochodzenia, chyba że takie odniesienie jest uzasadnione,
 - w zapytaniu należy określić warunki udziału w postępowaniu (dotyczy zamówień o wartościach przekraczających progi unijne), sposób dokonywania oceny ich spełniania, kryteria oceny ofert wraz z opisem sposobu przyznawania punktacji,
 - należy określić termin składania ofert – nie mniej niż 7 dni kalendarzowych od daty ogłoszenia zapytania ofertowego w przypadku dostaw i usług, a 14 dni kalendarzowych od daty ogłoszenia zapytania ofertowego w przypadku robót budowlanych.
3. Zamówienia udzielane przez beneficjenta niebędącego podmiotem zobowiązanym do stosowania ustawy Pzp nie mogą być udzielane podmiotom powiązanim z nim osobowo lub kapitałowo. Przez powiązania należy rozumieć koneksje między beneficjentem lub osobami upoważnionymi do zaciągania zobowiązań w imieniu beneficjenta lub osobami wykonującymi w jego imieniu czynności związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem procedury wyboru wykonawcy a wykonawcą, polegające w szczególności na:

- uczestniczeniu w spółce jako wspólnik spółki cywilnej lub spółki osobowej;
- posiadaniu co najmniej 10% udziałów lub akcji;
- pełnieniu funkcji członka organu nadzorczego lub zarządzającego, prokurenta, pełnomocnika;
- pozostawaniu w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia lub w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli;
- pozostawaniu z wykonawcą w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności tych osób. W celu udokumentowania zawarcia umowy z wykonawcą i sporządzenia protokołu postępowania o udzielenie zamówienia konieczna jest forma pisemna. W umowie należy zawrzeć informacje dotyczące kar umownych za nienależyte wykonanie zamówienia. W sytuacji niewywiązania się przez wykonawcę z warunków umowy o zamówienie przy jednoczesnym

niezastosowaniu kar umownych instytucja będąca stroną umowy o dotacje może uznać część wydatków związanych z tym zamówieniem publicznym za niekwalifikowalne.

Procedury przetargowe

W przypadku zamówień udzielanych zgodnie z ustawą Pzp stosuje się podstawowe tryby udzielania zamówienia publicznego, tj. przetarg nieograniczony lub ograniczony. Zastosowanie trybu innego niż podstawowy powoduje obowiązek udowodnienia na piśmie spełnienia ustawowych przesłanek umożliwiających jego zastosowanie. W przeciwnym razie wydatki w ramach zamówienia publicznego mogą zostać uznane za niekwalifikowalne.

Podstawa prawna:

- **Ustawa z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jedn.: Dz.U. z 2013 r. poz. 907 ze zm.).**

Karolina Paulewicz-Bazała

specjalista ds. funduszy UE, Kancelaria
Doradztwa Gospodarczego Cieślak & Kordasiewicz

Nasze publikacje znajdziesz na:

 Fabryka Wiedzy

Fachowe publikacje dla specjalistów

Redaktor prowadząca:
Anna Śmigulska-Wojciechowska

Wydawca:
Katarzyna Czech

Kierownik grupy wydawniczej:
Ewa Ziętek-Maciejczyk

Koordynator produkcji:
Magdalena Huta

Skład i łamanie:
Dariusz Ziach

Drukarnia:
Miller Druk sp. z o.o.

Projekt graficzny:
Dominika Raczkowska

ISSN: 2353-6039

Nakład: 1600 egz.

Prenumerata:

Fundusze unijne w pytaniach i odpowiedziach
Centrum Obsługi Klienta
tel.: 22 518 29 29
e-mail: cok@wip.pl
Masz pytanie? Skontaktuj się z nami:
funduszeunijne@wip.pl

Wydawnictwo Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

ul. Łotewska 9a, 03-918 Warszawa
NIP: 526-19-92-256
KRS: 0000098264 – Sąd Rejonowy
dla m.st. Warszawy, Sąd Gospodarczy
XIII Wydział Gospodarczy Rejestrowy
Wysokość kapitału zakładowego: 200.000 zł

Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania zmian i skrótów w nadesłanych artykułach i ich tytułach. Artykułów ani jakichkolwiek innych materiałów niezamówionych Redakcja nie zwraca. Wszelkie prawa do niniejszej publikacji, w tym do jej tytułu oraz do treści zawartych w zamieszczonych w niej artykułach, podlegają ochronie prawnej przewidzianej w szczególności prawem autorskim. Ich przedruk oraz rozpowszechnianie bez wiedzy i zgody Redakcji są zabronione. Zakaz ten nie dotyczy cytowania ww. materiałów w granicach dozwolonego użytku, z powołaniem się na źródło. Wszelkie materiały zawarte w niniejszej publikacji mają charakter wyłącznie popularyzacyjno-informacyjny i nie mogą być traktowane w sposób prawnie wiążący pomiędzy Czytelnikiem a Wydawcą lub Redakcją. Redakcja dokłada wszelkich starań, aby informacje i dane zamieszczone w tych materiałach były poprawne merytorycznie i aktualne, jednakże informacje te nie mają charakteru porady czy opinii prawnej, jako że Wydawca ani Redakcja nie świadczy żadnych usług prawnych. Nie mogą być one również traktowane jako oficjalne stanowisko organów i urzędów państwowych. Zastosowanie tych informacji w konkretnym przypadku może wymagać dodatkowych, pogłębionych konsultacji lub opinii prawnej. Wobec powyższego Wydawca, Redakcja, redaktorzy ani autorzy ww. materiałów nie ponoszą odpowiedzialności prawnej, w szczególności za skutki zastosowania się lub wykorzystania w jakikolwiek sposób informacji zawartych w tych materiałach.